

Zápis z jednání Odborné komise pro společenské a humanitní vědy RVVI

Jednání se konalo dne 22. dubna 2013 v 13,00 hod. v ředitelně Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

Přítomni: doc. RNDr. Karel Oliva, Dr., prof. PhDr. Marek Blatný, CSc., prof. PhDr. Karel Frömel, DrSc., prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc., Mgr. Martin Hájek, Ph.D., prof. RNDr. Jan Hajič, Dr., doc. Ing. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D., doc. Ing. Daniel Münich, Ph.D., prof. PhDr. Dalibor Tureček, CSc.

Sekretariát RVVI: Ing. Lenka Moravcová, Ing. Martin Matějka, PhDr. Milena Dosoudilová, CSc.

Omluveni: prof. Ing. Ivan Nový, CSc., doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.,

Program zasedání:

1. Zahájení
2. Identifikátory u časopisů, zařazených do seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik
3. Harmonogram verifikace výsledků hodnocení
4. Diskuse o problematice implementace témat z oblasti OK SHV do Národních priorit orientovaného výzkumu, vývoje a inovací, informace k Aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací pro léta 2009-2015
5. Různé

Ad 1)

Předseda OK SHV doc. Oliva uvítal všechny přítomné, omluvil nepřítomné a přednesl návrh programu, který byl schválen. Na žádost doc. Münicha bylo dohodnuto, že zápisy z jednání ještě před jejich postoupením do Rady bude dostávat nejen předseda, ale i členové komise k případným návrhům úprav.

Ad 2)

Předseda vyzval k diskusi, zda je vhodné zavádět identifikátory k článkům v časopisech, zahrnutých do seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR. Cílem zavedení těchto identifikátorů by měla být jednoznačná dohledatelnost článku pro účely verifikace. Rozsáhlá debata ukázala široké spektrum názorů na věc, od tvrzení, že tento identifikátor nepřispěje k větší kvalitě článků, až po volání po zavedení povinnosti, aby každý článek byl ošetřen identifikátorem v systému DOI (Digital Object Identifier, jehož povinnou součástí jsou metadata, z kterých je možné usuzovat na vědeckou kvalitu článku). Pro kontrolní funkci komise by bylo nejefektivnější, aby v RIVu byly zadávány poskytovatelem tyto identifikátory. Ing. Matějka podotkl, že podle Metodiky 2013 v podpilíři I. je stanoveno, že všechny recenzované články mají procházet kontrolou, takže by musela být udělána změna v RIVu a DOI (nebo jiný identifikátor) by patřil k povinným údajům. Všichni si ale uvědomují, že tento požadavek představuje další práci pro redakce. Nelze vymáhat identifikátor zpětně, povinnost by platila pro články vydané od r. 2014. Bylo by vhodné, aby vznikla podpora pro zadavatele k této technické práci.

Předseda zdůraznil, že nejlépe je, když se časopisy registrují v mezinárodních databázích např. Scopus, ERIH a podobných; tím už je vyjádřeno, že jde o určitou kvalitu, co není v těchto databázích zahrnuto, je buď velmi nové, nebo patrně problematické. Ing. Matějka sdělil, že případná databáze PDF verzí článků na webu Rady by sice byla dobrá, ale Rada

nemá zadání (zákonné pověření) něco takového v rámci RIV spravovat, provozovat a financovat. Celá tato záležitost je spíše knihovnického charakteru. Je starostí časopisů, aby měly i elektronické verze. Proti tomuto návrhu upozornila prof. Gabrielová, že ne všechny časopisy mají takové redakční kapacity, aby bylo možné vše takto zpracovat. Tištěné podoby se vzdávat také není možné, protože tištěné časopisy se prodávají a mají předplatné a z tohoto výnosu také částečně žijí.

Předseda nechal hlasovat:

- a) kdo je pro formu identifikátoru v RIVu nejdříve od 1. 1. 2014 – pro se vyjádřilo 7 členů;
- b) bude to identifikátor pouze pro metadata – pro se vyjádřilo 5 členů;
- c) bude to identifikátor vedoucí k plnému znění textů – pro se vyjádřili 4 členové.

Souhrn:

OK SHV doporučuje, aby články vydané po 1. 1. 2014, které budou uplatňovány v Hodnocení jako Jrec, byly elektronicky identifikovatelné. Tento požadavek je nutno zahrnout do Metodiky hodnocení nebo do nařízení vlády č 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Mgr. Hájek upozornil na změnu v Seznamu recenzovaných časopisů neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR oproti návrhu OK SHV, na str. 6, bod V, kde OK SHV navrhovala znění:

Počet původních vědeckých nebo přehledových statí, jejichž autoři jsou afiliováni k určité instituci (ústavu, fakultě apod.), a to i ve spoluautorství s autory z jiných institucí, nesmí v kalendářním roce překročit jednu třetinu všech vědeckých nebo přehledových statí vydaných v časopise.

Ve schválené verzi je uvedeno:

Počet původních vědeckých a přehledových statí, jejichž autor či alespoň jeden člen autorského kolektivu jsou afilovaní k instituci, která je vydavatelem časopisu, nesmí překročit jednu třetinu všech vědeckých a přehledových statí vydaných v kalendářním roce v daném časopise.

Upravené znění podstatně změnilo smysl návrhu OK SHVa mj. prakticky znemožňuje členům národních odborných společností publikovat v časopisech vydávaných těmito společnostmi. K tomuto je třeba v Radě vznést **oficiální připomínku**.

Ad 3)

Ing. Matějka informoval o problematice možnosti předložit připravený dokument *Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů platná pro léta 2013 až 2015* (dále jen „Metodika 13“) ke schválení vládě. Není vypořádáno několik zásadních připomínek, z kterých resorty nechtějí ustoupit. V současné situaci existují dvě varianty:

- a) buď bude schválena Metodika 13,
- b) nebo bude prodloužena platnost Metodiky 2012.

Při platnosti bodu a) platí pro úplné kontroly roční odklad, protože podpilíř I. (hodnocení knih) nabíhá až od r. 2014, kdy je budou posuzovat nově zřízené hodnotící panely odborníků. V přechodném období OK provedou jen binární verifikaci, zda splňuje / nesplňuje definici dle platné Metodiky.

Při platnosti bodu b) budou verifikace probíhat obdobně jako v loňském roce s tím, že vše bude připraveno již v polovině června, tj. datová podpora členů komise ve formě excelových tabulek + spolupráce s Národní knihovnou. Aby spolupráce probíhala adekvátně potřebám OK, je nutné komunikovat s generálním ředitelem Národní knihovny, nejlépe na úrovni 1. místopředsedkyně Rady. Konečný termín kontrol - do 15. srpna 2013.

Souhrn: předseda sdělil, že vzhledem k možnosti pracovat na kontrole po celé 2 měsíce budou kontrolovány všechny knihy, což je počet cca 1 500. Na dotaz, co činit v případě, že kniha nebude dostupná, odpověděl ing. Matějka, že kontrolu na povinné předání výtisku do NK provede sekretariát. O dostupnost zahraničně vydané knihy se musí postarat autor. V roce 2012 se však k těmto knihám při verifikacích členové OK SHV nedostali (nebyli o nich informováni). Prof. Gabrielová požádala, aby knihy byly připraveny podle oborů. Doc. Oliva navrhl, aby obory, které nejsou v komisi zastoupeny, kontroloval přizvaný odborník, ale za přítomnosti člena komise, neboť člen komise může požádat o odbornou konzultaci projednávané problematiky (podle statutu OK). Sjedený odborník bude odměněn za provedení práce. Ing. Matějka na závěr této části programu požádal doc. Münicha, aby mu poskytl zprávy OK SHV o verifikacích z minulých let, které obsahují i doporučení k procesu verifikací.

Ad 4)

Na přípravě obou agend – Implementace Národních priorit orientovaného výzkumu i na Aktualizaci Národní politiky VaVaI – měly podle schváleného plánu práce na rok 2013 OK spolupracovat, ale nedělo se tak, jelikož nebyly ke spolupráci přizvány (OK SHV byla pouze předložena velice raná a velice nekompletní verze Aktualizace NP). Předseda OK SHV přislíbil projednat danou záležitost se zpravodaji materiálů, tj. prof. Haňkou u priorit a ing. Frolíkem a prof. Jungwirthem u národní politiky. Celkově se jeví, že termínově jsou již oba materiály v takovém stupni procesu schvalování, že možnost větší participace OK již není reálná. Prof. Hajič vyžaduje alespoň informaci, kdo a jak se podílel na sekci implementace priority „Sociální a kulturní výzvy“.

Doc. Oliva navrhl, že vyvine iniciativu, aby se sešlo předsednictvo Rady s předsedy odborných komisí a vzájemně projednali témata spolupráce.

Ad 5

Byl dojednán další termín jednání, které se bude věnovat hlavně problematice verifikací.
Datum: 19. června 2013 v 13,00 hod. v ředitelně Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

Zapsala: M. Dosoudilová

Ověřil: K. Oliva